

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDÚMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — III.
 Másfelől: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 all.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos
 Szerkesztő: Békásy Jenő
 Egyes szám ára 4 allér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Piac-utca, 9. Telefon 412

36

Az iskola küszöbén.

Írta: Bakonyi Samu.

Néhány nap múlva megnyílnak a nemzeti jövőnk kapui és serögéstől özönlik be rajtuk a hazá reménye. A napi politika némely reménytelen eselszövegeinek és boszuért lihegő tehetetlenkedéseinek immár szinte megszokott unalmában keressünk egy percre üdülést az iskolába siető, érintetlen lelki gyermekek és ifjak között. Tőlük várjuk, hogy a mi közdelmünk eredményeit megőrizték, ha eszményeinket a magunk életének odaadó munkájával megvalósíthatjuk, vagy tovább küzdjenek azokért, ha mi a csatasorból kidülünk. Minden vágyunk, minden akaratunk abban a törekvésben összpontosul, hogy fiainkra szabad és boldog, független magyar államot hagyassunk dúcs örökségül, vagy, ha még nekünk e célt elérnünk meg nem adott, legalább azokat az eszközöket hagyassuk utódainkra, amelyekkel a diadalt ők már teljes bizonyossággal kivívhatják.

Hasznos és illő dolog tehát, hogy, amikor gyermekeink a rájuk váró kötelezettségek teljesítésére szükséges eszközök megszerzésére az iskolák küszöbét újból átlépik, gondoljunk arra is, hogy őket olyan szellemben neveljük, amely haragra és munkára egyaránt kifejleszti erejüket. Mert ne ringassa magát senki hiábavaló ábrándokban. Ha nekünk minden jogunkat sikerül is visszavívni, az az ellenség, amely azokat tőlünk évszázadokon át elbitorolta, legyőztetésébe egykönnyen bele nem nyugszik. Diadalunk is folytonos harcra fogja kötelezni az utánunk köve kező nemzedéket. Ha pedig az ellenség teljes kiverését csak az ő munkájuk végezheti be, annál erősebben kell nekik a tanulás éveiben felkészülniök.

Ezért kell nekünk az iskolától sokkal többet követelnünk, mint más nemzeteknek. Kicsiny vagy nagy, de független országok gyermekei is megtanulják a hazaszeretet parancsait. De a mi gyermekeink lelkébe a hazaszeretet több és nehezebb kötelezettséget véssen mint amennyit ez a legszentebb érzés a világ többi népeitől megkövetel. Ami nekünk még hiányzik, az nekik megvan: ők az állami lét önállóságának valamennyi alkotó elemével rendelkeznek.

A mi gyermekeink hazafias nevelésébe tehát bele kell vinni azt a tudatot, hogy a mi nemzeti életünk folyton tartó szabadságharc, amelyet az idők és viszonyok szerint változó fegyverekkel, de szakadatlanul vívunk a mi magátalkodott ellenségünk ellen.

Valamiképpen azt ne higgye valaki, hogy a gyermekeket a politika mérgével akarjuk megrontani. Mi csak azt követeljük, hogy a magyar iskola a jövő nemzedék lelkébe hírthatatlanul beleoltsa a független magyar állam eszményét. Nem kell evégből a tanítónak a napi politika keserőségei és izgalmi közé keveredni: ezer év és ebből különösen négyszáz esztendő történetének tanítása, bőséges alkalmat ad neki, hogy tanítványaival az igazságot megismertesse. A nemzet jövője megköveteli, hogy történelmünk tanítása az eddiginél sokkal behatóbb, az előttünk álló nagy feladatoknak megfelelő legyen. Nem elég az a tanterv egyik lomorzsolni való tárgyának tekinteni. A nemzeti irányú nevelésnek központja legyen az, amelynek kezelésében a tanítót vagy tanárt az a tudat vezesse, hogy növendékei polgárok lesznek, akik Magyarország sorsára befolyást fognak gyakorolni s így céljaink elérésének elsőrendű feltétele, hogy mindazon tanúságokat ismerjék, amelyek felhasználásával kell a nemzet jövőjét biztosítaniok.

A divatos eszmeáramlatok eltájtásai ne tévesszék meg a magyar tanítót. A társadalmi evolúció törvényeit nem akarjuk mi megállítani. Forró vágya a mi szívünknek is, hogy az iskoláink egytől-egyig az emberi nem egyetemességének tanait is a gyermeki és ifjai elme fogékonyságának és fejlettségének mértéke szerint vigyük bele a jövő nemzedék képződő világtelgósába. Kívánjuk mi is, hogy főképp a munka önálló megbecsülése ifjaink életnézetének egyik vezető gondolata legyen. De a társadalmi egyenlőség és az emberi igazság minél tökéletesebb megvalósítását úgy tekintsék, mint a nemzeti egység és a nép boldogságának legbiztosabb feltételét s ennél fogva, mint az erős magyar nemzet függetlenségének leghatalmasabb tényezőjét.

A mi helyzetünk annyira kivételes,

hogy a társadalmi ellentétek a mi viszonyaink között sokkal rombolóbb hatással járnak, mint bárhol a világon. Gyalázatos bünt követ hát el az a tanár vagy tanító, aki a faji, vallási, vagy osztálykülönbségek elválasztó erejét az iskolában fokokzza. Az ő kötelessége, mint embernek, hazafinak és nevelőnek, az iskola egybefoglaló segédelmével a nemzeti összetartó erőseit oltani a zsenge gyermekszívekbe. Nekünk minden előítélet ellenségünk. Csak ha ezeket leküzdöttük, csak ha egymást megszeretjük: fordulhatunk a győzelem biztos tudatával legnagyobb ellenségünk ellen, akinek ereje addig tart, amíg mi egymás ellen gyűlölködünk.

Az új iskolai év kezdetén ezek a gondolatok fogják el aggodó lelkünket. Csak aggodunk, de nem kételkedünk. Nem attól félünk, hogy az igazi nemzeti hadsereg vitézei nem fogják helyüket megállani, csupán azon töprengünk, hogy az elmúlt rendszer bünei a legjobb akaratot is megbénították s hogy az új idők vezéreire mily óriási nehézségek várnak. Lelkiismeretünk parancsolja, hogy ezeket ne szaporítsuk.

A politikai kaució eltörlése.

Dr. Fischer Jákó Nyitra vármegye átiratának tárgyalása kapcsán indítványt terjesztett a közgyűlés elé a lapok politikai kauciójának eltörlése tárgyában.

Az indítványt valószínűleg az őszi közgyűlés fogja tárgyalni.

Dr. Fischer Jákó indítványa minden esetre figyelemreméltó. Feltétlenül felvilágosodott, józan törekvés nyilvánul meg benne, amely ha diadalra jut, hatalmas lendületet nyer vele újságírásunk.

Tökéletes, eszményi sajtószabadságról — sajnos — nem lehet szó. Mert az eszményi sajtószabadság azt jelentené és azt biztosítaná, hogy minden újságíró szabadon követelhesse tollával, írásával új államformát, írhatna királyokról, császárokról és cárokról, követelhesse lemondásukat, deionizálásukat, szóval: minden szankció nélkül írhatna akármilyen politikai irányban, még forradalmi irányban is.

A gondolat és sajtószabadság mai állapotát mindent kizárja. Hiszen még a gondolkodás forradalmisága sem egészen szabad; helyesebben: a szabad gondolat sem szabad. Mennyivel inkább korlátozott az újságíró politikai tekintetben, mikor gyakran még a kifejezések köztelenül erőteljesebb volta is ok a megtorlására.

Kétségtelen, hogy a politikai irások

Üzletemet

Egyház-tér 3. szám alá helyeztem át, s az összes árukat mélyen leszállított áron 627-x-42. árusítom ki. **Borsos Kata.**

cs.

korlátozásának sok alapja van. Lépten nyomon tapasztaljuk, hogy társadalmi, erkölcsi és filozófiai tekintetben is egyesek visszaélnék az irás szabadságával és szabadossággá változtatják. Mennyivel inkább így volna ez a politikában, mindön egyes frakciók, pártok, érdek szövetségek készpénzzel vásárolnák meg az irás mestereit, hogy azokat ellenlábasaik politikai üldözésre bírják.

Indokolva van tehát a sajtószabadság politikai részének a kaució általi korlátozása, de jogalappal és főleg erkölcsi alappal nem bír.

A tökéletes népszabadság, alkotmányos uralom feltételezné a tökéletes sajtószabadságot is. Államfők, kormányfők, vezető politikusok, szóval: a közélet emberei szabad kritika alatt állanak. Ez biztosítaná az uralkodás, kormányzás és vezetés tökéletes önzetlenségét, tisztaságát.

Am a hatalom birlokosainál ha nem is vége, de eszköz a hatalom, melyet nem szivesen látnak veszélyeztetve. — Egyéb-ként is a közéletben szereplőknek semmi se fél jobban, mint a — kritika.

Mennyi visszaélés, mennyi politikai szélhámozás és üzérkedés szünnék meg a kaució eltörlése folytán. Egy jobb tisztultabb vezetést fejlődne ki, melynek az alt ruizmus, kinek kinek tisztasága helyes betöltése, az igazságos és céltudatos kormányzás és vezetés kritériuma volna.

Elvégre tökéletesen akkor sem szünnék meg a hatalom részéről a sajtó ellen-érzése. Ez sem volna ideális sajtószabadság, csak a sajtószabadság kiterjesztése. Mert hiszen specialis esetekben még mindig büntetni lehetne a sajtó visszaéléseit a büntető törvénykönyv arra illő paragrafusával.

A kaució eltörlése csak arra volna jó, hogy az újságíró feje fölött állandóan függő Demokles kardot eltávolítsa és így nagyobb bátorságot adna neki a helyén alkalmazott, igazságos és jogos kritikához.

A cél elérése mindenekelőtt az újságírók, de másodsorban a köznek jól felfogott érdeke.

És ezért a magunk, meg a köz érdekében is hálásan üdvözljük dr. Fischer Játónak indítványában megnyilatkozó törekvéseit.

Egyház és iskola.

Beiratások. A helybeli felső kereskedelmi iskola igazgatósága felhívja az igen tisztelt szülők figyelmét arra, hogy az alsó osztályba beiratni szándékoló fiuknak beira-

tását okvetlenül szeptember elsején intézzék el, mert különben az a vessély fenyegeti őket, hogy nem jut hely.

Uj polgári fiúiskola. Az Abeles-féle fiúinternátus polgári fiúiskolával bővül, melynek I. II. és III. osztálya már f. é. szeptemberében megnyílik. Beiratásokat naponta 10—12 fogad el az igazgatóság (Nemzetőr-utca 8).

Az államvizsga könnyítése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban rendeletet adott ki, mely az államvizsgákra vonatkozik. A rendelet felhatalmazza az egyetemnek jogi karának dékánjait s az összes jogakadémiai igazgatóit, hogy az államtudományi vizsgákra jelentkezőket a már sikerrel kiállott szigorlati tárgyakból való kérdéses alól felmenthessék.

Javító érettségi vizsga. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület főgimnáziumában végzett középiskolai tanulók javító és pótereti vizsgálata f. évi szeptember hó 10. 11. napjain Mezőtúron lesz. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ez alkalomra kormányzó képviselőül Vámosy Mihály nyugalmazott ev. ref. főgimnáziumi igazgatót küldte ki.

Választási készülődések a jogakadémia. Még meg sem nyiták a kollégium kapui, de a választási mozgalmak már is széles hullámot vetettek a jogászok között. A beözönlő diákok körében már megindult a korteskedés az egyes jelöltek érdekében. A jogászok első állására, a jogászelnökségre Padrah Kálmán mellett bontottak egyetemlegesen zászlót a jogászok, ki méltó utóda lesz a tavalyi kitűnő jogászelnöknek, H. Kiss Pálnak. Már meg is jelentek a kalapok mellett az elnökjelölt piros tollai, kinek megválasztása bizonyos, miután ellenjelöltje sem lesz.

Hajduböszörmény ünnepe.

Bocsokay-szobor leleplezés.

Országos jelentőségű ünnepre készül Hajduböszörmény város közönsége. Bocsokay István szobrát leplezik le annak emlékére, hogy most 300 éve, hogy ott a vitéz hajduk letelepedtek.

A szoborbizottság, hogy a szobor helyét kijelölje és a végleges programot megállapítsa; — tegnap délben Böszörménybe utazott.

Az ülésen Kovács Gyula alispán a szoborbizottság elnöke elnökölt.

Az ülésen jelen voltak: Wessprémy Zoltán főispán, Kovács Gyula alispán, dr. Czeglédy Mihály főügyész, Pákozdy Sándor főjegyző, Nemes Zoltán főszolgabíró, Somossy Béla polgármester, Latinovits Mihály főmérnök, Balthazár Dezső esperes, Wessprémy István szoborbizottsági tagok és a szobor tervezője, Holló Barnabás szobrász művész.

Az ülés elején Kovács alispán Böszörmény tisztikarát üdvözölte azután Pákozdy Sándor szoborbizottsági jegyző beszámolt a szobor alapról. Ezideig 43.302 korona 28 fillér gyűlt össze a szobor költségeire.

Azán a leleplezés kérdésére tértek át s Holló Barnabás kijelentette, hogy semmi akadály sem merül fel arra nézve, hogy a szobrot szeptember 30-án le leleplezhetnék. Hosszas vita után abban állapodtak meg, hogy a szoborra a következő felirást alkalmazzák.

BOCSKAY.

1606—1906.

Hajduböszörmény közönsége.

A bizottság elfogadta Holló Barnabás által készített kerítés tervezetét s végül az ünnepély programját a következőképp állították össze.

1. Szeptember 29-én este Debrecenben a fővárosból érkező vendégek fogadása a főispán által.

2. 30-án reggel fél 8 órakor külön vonaton a vendégek Böszörménybe mennek, ahol a már egybegyűlt megyebizottsági tagok élén Kovács Gyula alispán fogadja a vendégeket.

3. Fél 9 órakor istentisztelet, melyen a bizottsági tagok a vendégekkel együtt megjelennek.

4. 10 órakor a vármegye rendkívüli közgyűlése a városháza nagy termében, ahol a közgyűlés tárgyait az alispán terjeszti elő.

5. Közgyűlés után a biz. közgyűlés a vendégekkel együtt a szoborhoz vonul s az ott megjelent közönséget Wessprémy Zoltán főispán üdvözi s az ünnepélyt megnyitja.

6. Az egyesült dalárdák a Zichy Géza gróf Bocsokayról irt dalát éneklék.

7. Ünnepi beszéd, tartja dr. Balthazár Dezső esperes. Beszéde folyamán a szoborról a lepel lehull.

Az utcán.

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Vásári zajban, reggeltől napestig
Lót-fut az ember az utcák során.
Egy elmarad, de százan újra kezdik;
Nincs e tusában későn és korán.
A rohanót nem várja zoha béke,
Legázol eszmét, érdemet, szívet.
Az élet oly rövid — s halál a vége...
Bolond ember! ugyan hová siet?

A gyári munkás a hajnal kódében,
Midőn a nyirkos hajnal még perog,
Loholva ront át a piaci népen;
Pedig halódik otthon a gyerek
Szeméből az álmodot ki sem törülte,
A kenyérét az utcán eszi meg
S dolognak áll... gépzaj pőfög körülte...
Sagény ember! ugyan hová siet?

A kéjvadászt tüzelve üzi, hajtja
A lüktető vér izzó mómora.
Hajrá! a vad lehet akármi fajta,
Utána!... fő, hogy nem pihen soha.
Bor, kártya, lány beteg szívének álma;
Örül, ha éjt a napba átvinat.
A pillanat repüljön, meg nem állva!..
Silány ember! ugyan hová siet?

A nagyralátó utját futva járja —
S mint a folyó, ha medrétől kitör,
Mindent iszapba ver gögijének árja,
Legyen virág, tűzhely vagy sirtgödör.
S hajója hogy még gyorsabban suhanjon,
Belőle sok szép emléket kivet;
Pedig ki tudja partot ér-e vajjon?...
Hiu ember! ugyan hová siet?

Szövdök millió cél össze-vissza;
S mikor leroskad egy-egy hirtelen,
A rög verejtékét alig hogy issza,
Már a helyén új küzködő terem.
Kegyetlen a harc és sivár a béke,
Erőt igaz le és megöl hitet...
Az élet oly rövid — s halál a vége!
A sok bolond ugyan hová siet?

És áll az álmodó behunyt szemekkel,
A mig mellette az emberfolyam,
Tusázva láthatatlan elemekkel,
Hullámokat vet, harsog, elrohan.
Egy rim a gondja — s ez a gondja rávall:
Mig más a réten izzad és kaszál, —
Hogy elringassa édes illatával,
Neki elég egyetlen rózsaszál.

A regény vége.

— Dal a vadgalambról. —

Irta: Gézyi Sándor.

I.

Az első dal a vadgalambról egy szép májusi alkonyon eszengett el a virágos, lombos, csalógánydalos Vödrievölgyben, mikor hazafelé menet Annuska arra kérte Bélát, hogy tanítsa meg őt a dalmondásra.

Ott ültek akkor az „Annuska-pad“-on egy eserfa alatt. Ott mondta el Béla az első dalt a vadgalambról, melynek az első csók volt a csattanója. Azóta szeretik egymást világot, vadgalambot elfelejtő szerelemmel.

Pedig kár volt a vadgalambokat elfelejteni; ki tudja, mi mindent lehetett volna még eltanulni tőlük. Kár, hogy Bélának is csak most jutott eszébe, mikor azt veszi észre, hogy vége az idilleknek, üres maradt a gerlefészek, üres, mint a védeőlöp-uti Annuska lak.

Üres bizony, mert Annuskát elvitték messzi, messzire, olyan körbe, ahová ha el is vitte régi szerelmét, visszahozni nem fogja soha többé.

Hogyan történt a dolog, az a vadgalambok szomorú sorsából tudható meg, melyet Béla rimekbe szedett, hogy egy utolsó témát szolgáltatson nekem az ő sokszor megénekelt Annuskájáról, aki aligha

8. Alkalmi óda. Irtá és előadja: dr. Benedek János országgy. képviselő.

9. A dalárdák éneke.

10. Az alispán, mint a szoborbizottság elnöke a szobrot Hajdu-Böszörmény város közönségének átadja.

11. Himnusz, éneklé az egyesült dalárdák vezetése mellett az egész közönség.

12. A szoborra szánt koszorúk elhelyezése.

Délben 1 órakor Hajduböszörmény város által a vendégek tiszteletére rendezett diszebed.

A bizottság ezután a szobor helyét jelölte ki. Teljes két órán át tartott a helyszíni szemle, míg végre megállapodtak abban, hogy a szobrot a templom és városháza közti nagy téren, a régi városházának helyére állítják fel.

A szobor alapozási munkálatait már hétfőn megkezdik.

HIREK.

Hazatérés a nyaralásról.

Főnt, főnt kerek magasán az égnek, ma holnap felűnk elcsapata a délnek vonuló golyákuak. Nyárutói hűvös szellők játsszanak a fák leveleivel.

Nagy bolond ládák, tömött kofferek terpeszkednek el a vasutról jövő bérkocsikon. Vidám ábrázatok mosolygása köszönti a hintókról a járkelőket. Jön vissza a faluzó, fürdőző város.

Napról-napra sűrűbben látni az utcán szinte új alakokat, jó ismerősöket, akiket új tesz barna piros színe az arenak eleven ragyogása a szemnek, décegebb tartása az egész nekitelt testnek.

Mert a fehér falusi házak között, a szabad mezőkön, kies fűrdőkön ujjászűlettetik a test és a lélek, mely agyoncsigázódott a városi kőházak között.

Hej, mi más ott harmatos hajnalban meglesni a sárgarigót, amint pajkosan fűtül az ezüstlevegű nyarfa ormán, mint idehaza a verebek közgyűlését hallgatni a bakkanosos idillek unalmas színhelyén.

Hej, mennyivel nagyobb gyönyörűség odakünn a lombos fák, hűvös hegyoldalsk zöld pázsitján az árnyékban heverve elmerengeni a báránfelbök futásán, mint idebent az aszfalton, tudatolni az időjelzőtől: napon aszaitódunk e holnap, vagy loospocban didegünk?

Ott még a nap is másképp süt, a szél is másképp fuj, de még az eső is másképp

esik. Itt éget a nap, de gyógyít, itt port okád a szél, de altatót dudol, miközben az akáclobot sodorgatja, itt sár lesz az ég könyéből, ott enyhítő itala a szomjas mezőnek.

Poézis ott minden dal, szín, illat, üdéség, elevenesség, aminek most mind véga szakad, mert eresztgeti már hideg lehetését a közeledő ősz.

És visszajön a város, népesebbek lesznek az utcák, elevenebb a korzó. Fürdőt, falut puztát, tanyát, jegenyét, sárgarigót elfelejtetek a bálálán emberek, legfeljebb szerelmes leányok emlékeznek rájuk, odasugván az ősziróz és gavallérnak:

— Ah, milyen unalmas volt ott a világ — maga nélkül . . .

Mikor kezdődjék az iskolai előadás.

Tegnap számunkban közölt ilyen című cikkünk, amelyben azért szálltunk síkra, hogy a 6-8 éves kis gyermekek oktatása a teli hónapokban 8 óra helyett 9 órakor vegye kezdetét, a szülők igen széles körében keltett meglepetést. A posta igen sok levelet hozott ma szerkesztőségünkbe, amelyeknek írói mind helyeslik a maguk részéről a kezdeményezést s arra kérnek, hogy folytassuk ezen irányban a további agitációt.

Egy családapa a buzdításon kívül azonban cikkünk okfejtését még a maga részéről is megtoldja egy hatalmas és a családi életben fontos szerepet játszó érveléssel. Ez a gyermekek étkezése. Melyik szülő ne aggodnék amiatt, hogy a gyermek rendszeres étkezési ideje meg ne zavartassék? Mennyi betegség, bajnak, kellemetlenségnek az okója a gyermek rendszeres étkezés. Rendkívül fontos ez a kérdés s nagyon is találóak a megjegyzések, melyeket levélírónk a kérdést illetőleg tesz s ezért közre adjuk lefelét:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A sok évelei cikkezés közül, mely a sajtó az iskola és család közé áll s mint minden téren, úgy itt is, a jóbarát, a hü barát szerepét játsza s sok olyan kérdés megoldását segíti elő, mely gyermeknevelésünk érdekében már kimutatható haszonnal vitettt át az életbe, egy sem ragadta meg figyelmemet, mint lapjának tegnapi felszólalása. Az első szótól az utolsóig oszton s cikkiró véleményét. Azt hiszem, nemcsak én, de minden szülő és minden pedagógus magáévá teszi az eszmét, mert csak javára válik annak, aki mindnyájunk feltésének, aggodásának tár-

gyát alkotja, a gyermeknek. Sajnos, hogy még nincsenek meghonosítva az ugynevezett szülői konferenciák, hogy a tanítótestületben is propagandát csinálhatnák az okos ideáknak. Így csak Szerkesztő Ur szives engedelmével akarom a tanítók figyelmét újra és újra felhívni s ha megengedi, akkor a cikkben csoportosított érveket a magam részéről még egygyel megtoldom.

Mióta gyermekeim iskolába járnak, valóságos rettenés fog el az év kezdetén s megkönnyebbülve lélekzem fel, ha befejeződik. Gyermekeim az egész iskola év alatt csak vasárnap ebédelnek rendszeresen. Tizenegy órakor haza jönnek az iskolából, éhesek mint a farkasok s megennék a fazekat is, amelyben az étel fő. Esznek amennyi belőlük fér s azt, amit kapnak. Délben az asztalhoz ülnek s a szülők örökös bosszúságára, fitymálva válogatnak az ételben, esznek immel-ámmal s dorgálás, bosszankodás az egész ebéd tartalma.

Ha kilenckor megy a gyermek iskolába s tizenkettőkor, vagy ha egyhuzamban történik majd a tanítás, egy órakor hazajön, ez mind előg tűnni. Gyermekeink rendszeresen fognak enni, gyomrukat nem fogják elrontani s ami a fő, hozzá szoknak a rendhez az étkezésben is. Mert hiába minden szigor, a tizenegy órakor már kifáradt s éhes gyermeknek enni kell adni.

Azt hiszem ezen észrevételeket minden szülő helyénvalónak találja.

A szerkesztő ur szivességét megköszöni

egy sokat bosszankodó apa.

— **Vége a kánikulának.** Haladunk, erősen az ősz felé. Még pár nap s itt van szeptember, amely hónap lehet ugyan derűs meleg még, de rendszerint bőséges esőben. Ilyenkor pedig már a régi magyar szólásmondás illik be amugy igazában: "Véka eső, köből sár." A 33 napig tartott kánikula véget ért. Ez évben nem panaszkodhatunk a kánikulára, mert meleg volt ugyan, de még sem sanyargatott olyan irtóztató forrósággal, mint más évben. A száz éves kalendáriumnál is "szavahibetőbb" öregek különben hosszú ősz jósolnak.

— **Az angolok Debrecenben.** Az angol utazó társaság, melyről már többször megemlékeztünk, szombat délután 3 óra 44 perckor érkezik Szerencs felől városunkba. Hivatalos fogadtatást nem kértek s arra nem is számítanak, de társadalmi jellegű fogadtatásban mégis részesülnek. Csiky La-

fog már ezután édes ábrándozással könyös szemekkel a karjába omlani.

Az első szakasz még a mulat siratja:

„Két vadgalamb fészkel az ágon

A leggyönyörűbb nyáron át:

Egyik „uram“ a másik „feleségem“,

A csillagok mosolyogtak az égen,

Ha megrezzent a cserfaág“.

II.

Már a dévényi kirándulás után valami szomorú sejtetem szállta meg a lelküket, az elszakadás szomorú sejtelme, melyek közeldtét meglegte nekik az esték egyre hűvösebb szellője, a falevelek egyre sárguló lombja, az akácok és gesztenyék másodszer kivirult virága.

— Ami boldogságunk sem tart örökké, mondta csüggetegen Annuska.

— . . . de a szerelmünk igen, mondta Béla és boldog-boldogtalan szerelmeire előkészülten várták, lesték, mikor jelenik meg a karvaly a Vödricvölgy fölött.

Soha forróbban nem szerették egymást, mint ezekben a nyárvégi, lombcsorvaszó napokban, mint ahogy a haldoklóknak is még egyszer hatalmas életkedve támadt a szemét lehunyás. Meg is tudták volna halni szerelmükért, ahogy azt a második versszak is elárulja:

„Mult az idő. A cserfaágról

Lepusztult egy-egy kis levél;

A két galamb jól összebujva

Szomorúabban sugta-bugta:

— Az életem, szerelmedér!“

III.

Nem hiába lesték a karvaly megérkezését. Előbb csak egy levél alakjában keringett az Annuska-lak fölött.

Egy augusztusi délután ezzel fogadta Annuska a belépő Bélát:

— Képzeld csak! Békésiék levelet irtak a mamáéknak Debrecenből. Póli néni azt írja benne a mamának, hogy mi lesz már velem? Nagy leány lennék vagy mi? Tenni kell valamit. Ugy hallom, írja a néni, hogy nálatok kevés a gavallér. Küldjétek csak hozzám Annuskát néhány hónapra, majd kezembe veszem én a kormányrudat és vissza sem eresztsem, amíg menyasszonyt nem csinálók belőle.

— És mit szoltak hozzá a mamáék? kérdezte Béla sápadtabban és reszketőbben, mint a le-lehulló cserlevél.

— Örülnek a Póli néni jószágának. Két kézzel adnak, csak vigyen. Már irtak is a Póli néninek, hogy csak jöjjön. Engem meg se kérdeztek, hogy akarom-e, nem-e, csak azt mondták, hogy kezdjem meg a pakolást.

— És te?

— Én megkezdem a pakolást. Mit csináljak?

Szóltanul, felhős szemekkel ültek egymás mellett; valami iszonyatosan fojtogatta a torkukat. Csak néhány délután telt el így, de száz esztendőnek is beillett volna.

Póli néni megérkezett . . .

„Ködös, csuf ősz borult reájuk,

Fölöttük karvaly repdesett.

Előbb csak fönn keringett, majd vijongva

Egyszerre lecsapott a cserfa lombra

S megállt a kis fészkek felett“.

IV.

— Ugyan mit akartok ezzel a nótás trubadurral? Mondta élénk gesztusokkal Póli néni. Ki kell nyitni az Annuska szemét. Az a fő, hogy minél több gavallért ismerjen meg hogy megtehesse az összehasonlítást. Ne féljete, a debreceni gavallérok közt úgy kinyílik a szem, hogy az első héten elfelejti a trubadurját.

Béla azt se tudhatta meg, hogy melyik vonattal mennek Annuskáék. Csak arra ébredt, hogy már nincsenek Pozsonyban.

A karvaly lecsapott a vödricvölgyi vadgalamb-fészkekre.

„Az egyiket magával vitte,

Másiknak szíve megrepedt.

Üres maradt az édes gerlelfészek,

És vége lett a gyönyörű regénynek,

Hej, mindörökre vége lett . . .

jos akadémia tanár fogja őket a vasuti indóháznál fűződni. Szép lenne városunk művelt társadalmától, ha minnél többen kijönnének a vasúthoz távol földről jó baráti szívvvel érkező angol vendégek fogadására.

— **A Nagyvárad—debreceni vasut.** A Nagyvárad—debreceni villamos vasut régóta húzódo ügyében most készülnek az előkészítő intézkedésének végső lépéseinek megtételére. A kereskedelmi miniszteriumból tegnap érkezett le Bede László miniszteri tisztviselő aki megvizsgálta a terepet, melyre a vonalat tervezik, s legközelebb jelentést tesz a látottakról.

— **Az adótárgyalások.** Az adókievítő bizottság a mai tárgyaláson a következő polgárok adóját állapította meg:

Nixon Washington Györgyné nyelvtanítónő 5 kor. Austerlic Armin biztosítási ügynök 426 kor. Szabó József és Nagy Mihály 32 kor. öz. Klein Ferenéné dehány-tözsde 95 kor. öz. Szilágyi Gáborné szatós 30 kor. Dávid Zoltán szatós 50 kor. Keszler Ábrahám gépjavitó 140 kor. Büry György nyelvtanár 20 kor. Hernády Pál szatós 57 kor. Alföldi Károly táncmester 87 kor. Bieskey Sándor ügynök 20 kor. Mendelovits Lajos 25 kor. Berkovits József szatós 60 kor. Vitárius Sándor 25 kor. Kovács Károly bor-
mész 220 kor. Glück Izidor kereskedő 108 korona. Hajnal Péter kereskedő 84 korona. ifj. Bihari Lajos timár 21 korona. Jóna János szatós 280 kor. Füredi József zenetanár 30 kor. Fischer Jakab látszerész 75 kor. Nagy Károly szatós 60 kor. Fazekas Kálmán festékkereskedő 65 kor. Bán Kálmán szatós 140 kor. Várady Ignác 201 kor. Kántor István 151 kor. Kulcsár Imre kiskereskedő 30 kor. Időb. Ormós József timár 36 kor. Mogyoróssy Győző szatós 60 kor. Bőszörményi Mihály szatós 47 kor. Kerékgyártó István orgonakészítő 100 kor. Tóth Mihály szatós 40 kor. Berger Hermanné szabó üzlete 143 kor. Lehmann Lajos szabó 21 kor. Marton Lajos 20 kor. Gyuricska Jánosné 69 kor. Ezután a meg nem jelentek adóját állapította meg a bizottság, a következőképpen: Klein Salamon szatós 10 kor. Harsányi Antal szatós 200 kor. D. Nagy Margit szatós 20 kor. Doneinger Mór szatós 75 kor. Liszkay Béláné szatós 27 kor. Grossmann Ignác szatós 30 kor. öz. Kállay Imréné szatós 42 kor. ifj. Takár Izidor szatós 36 kor. Béres Antal szatós 56 kor. 30 fillér, Ormós Gábor szatós 25 kor. Csáki Eszter szatós 30 kor. 20 fillér. Oláh Károly szatós, 59 kor. 48 fillér. Konrad Dánielné nyelvtanár 27 kor. Füredi Samu zenetanár 30 kor. Barna József gázbevezető 41 kor. 67 fillér. Halász János műszerész 40 korona ifj. Seres András timár 24 korona. Major Mihály timár 30 korona. Somogy István biztosítási ügynök 54 kor. Grossmann Bertalan főpincér 15 kor. Hausner Sándor pénzbeszedő 45 kor. Tar Mihály ügynök 25 kor. 92 fill. Leidenfrost Armin ügynök 32 kor. Király Pál alkusz 37 kor. 50 fill. Herskovits Sámuel alkusz 5 kor. Héry Gyula bankbizományos 48 kor. Ertl Márkus pénzközvetítő 60 kor. Goldstein Mórné terménykereskedő 100 kor. Balényesi László gépjavitó 16 kor. 20 fillér, Popper József borüzemő 45 kor. Joruc József ügynök 6 kor. 85 fillér, Héry Gyula pénzközvetítő 11 kor. Káposztás János ügynök 18 kor. 55 fillér. Baki Péter biztosítási ügynök 31 kor. 40 fillér.

— **A honvédszenekar Debrecenben.** Mióta a 39. gyalogszáz zenekara az ezreddel együtt Debrecenből eltávozott, a debreceni közönségnek nem igen volt alkalma

fúvó zenekart hallani. Most fővárosi tudósítónk azt telefonálja, hogy a jövő hó folyamán a budapesti honvédszenekar Debrecenbe is meglátogatja. Ugyanis minden honvédszenekarhoz négy gyalogszáz tartozik. Az első honvédszenekarnak is csak egy zenéje van, a budapesti. A zenekar Debrecenben, Békés-Gyulán s Nagyváradon fog játszani, de közben meglátogatja Jászberényt is, ahol egy zászlóalj gyalogság van.

— **Elhunyt ref. lelkész.** Ma délelőtt temették nagy részvét mellett Bieber József bakonszegi ref. lelkészt. A koporsó felett Szele György ref. lelkész mondott megható bucsubeszédet. A temetésen megjelentek az összes, debreceni ref. lelkészek és az elhunyt számos rokonai és jóbarátai.

— **Elkéstek a szarkairattással.** Az idén nagyon elszaporodtak a határban a szarkák, mert a tanács későn júniusban utalványozta csak ki a szarkairásra szánt 3.0 koronát. Ez összegből mindössze 41 koronát használhattak fel. A vadásztársulat ma beadványban kéri a tanácsot, hogy a szarkairásra szánt összeget jövőre korábban folyósítsa, mert a szarkák nagyon elszaporodtak és sok kárt okoznak.

— **Felborult hintó.** Ma délelőtt idegrázó jelenet történt a Piac-utcán a „Magyar király” kávéház előtt. A radványi Károlyi-uradalom tisztartójának hintóját a kis vonat esengetéséről megbokrosodott paripák elragadták. A kocsis óriási erővel igyekezett megfékezni a lovakat, de az nem sikerült. A megbokrosodott állatok a hintót nekivitték a gyalogjáró előtti fákra, ahol a hintó felborult. A kocsis kirepült a kövezeire, de a gyepelőt akkor sem engedte ki a kezéből; ennek köszönhető, hogy a hintót a lovak dírb darabra nem törték és a megvadult állatokat sikerült megvédeni.

— **Makoldy Margit zeneművei.** Lapunknak postalelkü munkatársnője, Makoldy Margit egy díszes kiállítású, tulipános díszítéssel és arcképpel ellátott címlapon hangjegyzeteket küldött, mely három magyar dalt tartalmaz, melyeknek szövegét is, zenéjét is maga írta. A szerenéses hangú szövegekre kevés, behízog dallamokat komponált, melyekből az igazi meleg szív dobogása kiérzik. Legsikerültebb az első míg a harmadiknak mesterkéletlen népieségében van a hatás. A művek egy selyembe kötött díszpó dányát ma nyújtotta át a szerzőnk Kossuth Ferencnek, kinek szerzeményét ajánlotta, a Herkulesfürdőben.

— **Vagdalkozó huszárok.** Ma éjjel ismét kardvívás történt Debrecenben. Négy huszár akart vérfürdőt rendezni a külvárosban. Tóth János szakaszvezető volt a vezére a hősködésnek. A részeg huszárok, miután az ital megártott nekik, kardot rántottak az utcán és megszabdalták az arra haladó, békés polgáremberek. Még az előlábba is belököttek volna, olyan vitézek valának a huszárok. A nagy lármára és jajveszéklésre előkerült a rendőrfőjára, de a kétrendőr csak akkor léphetett fel támadólag, mikor a másik őrzár is megérkezett. Akkor a négy huszár menekülésre fogta a dolgot és elbujt a Hadadi-féle nyilvános házban, ahol a rendőrök megszorították a vitézeket, kardjaikat elvették és bekisérték a bűnügyi osztályra. Az ügyeletes tisztviselő ifju. Orosz László rendőrfogalmazó jelentést tett az ezredparancsnokságnak a négy vitéz elfogatásáról, mire onnan eljött az őrzár a vagdalkozó hősköért, akik minden áron civilvért akartak ontani. Ez az eset ismét csak arra vall, hogy a katonaságra, polgárságra egyaránt veszedelmes a kardvívás a szolgálaton kívül.

— **Elgázolta a vetőgép.** Ez év április 18-án történt, hogy Faragó György Csapó-utca 86. sz. a. lakó földművest a tanyáján áthaladó vetőgép elgázolta. A súlyosan sérült 31 éves fiatal embert az édes apja ápolta, egész vagyontörvényt ráköltötte, de a boldogtalan ma csak belehalt a négy hónap előtt szenvedett sérülésekbe. Holttestét felboncolják. A vizsgálatot a rendőrség megindította.

— **Jogtalan elsajátítás.** Klein Józsefné Hunyadi-utca 25. sz. a. lakosnő két feljelentést is tett ma R. J. öröségéért és V. Ö. rajzoló ellen. R. J.-nek Ernő nevű 14 éves fia 28 korona értékű óráját adta kijavítani, V. Ö.-nek pedig 12 korona értékű medilionját adta oda fényképnagyításért, de egyik sem adta vissza a tárgyakat. Most feljelentette őket.

— **Az „Egyetértés” dal és zeneestély.** A máv. debreceni műhelyének személyné körében fenálló „Egyetértés” önképző dal és Zene egyesület, folyó évi szeptember hó 1-én az „Arany Bika” dísztermében táncmulatsággal egybekötött zártkörű Dal és zene estélyt rendez. Belépő jegyek: Páholy 5 kor. ülőhely 2 kor. állóhely 1 kor. 20 fillér. A tiszta jövedelem a műhelyi munkások özvegyei és árvái segélyezésére fordítatik, mely célra felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirteligen nyugtáztatnak. Az estély kezdete este pont 8 órakor. Műsor: 1. Doppler Ferenc: „Itka” opera nyitány. Előadja az egyetérti zenekar. Gaál Ferenc: Ba szomorú a tilinkóm. Előadja a dalárda. Gräbke: Szerenád. Előadja a dalárda. Humoros felolvasás. Tartja: Drumár János ur. Wagner: Nászinduló „Lohengrin”ből. Előadja a zenekar. Gleissner: Mazurka. Előadja a dalárda. Pacius: A finn dal. Előadja a dalárda. A bányászzenés estély: Gabányitól. Előadja: Hlavathy Béla ur. Pap Dező: A faluban uterhoszat... (Népdalok.) Énekli a dalárda. Műsor után tánc reggelig.

— **Adótárgyalások Bőszörményben.** A bőszörményi királyi adóhivatal kerületébe tartozó nyilvános számadásra kötelezett egyesület és vállalatok adótárgyalása tegnap délelőtt volt Bőszörményben. Az előadó Eisemann Oszkár h. p. ü. igazgató volt, kinek javaslatát elfogadják.

— **Halálos verekedés.** Néhány nappal ezelőtt Bőszörményben két paraszt legény Kapus Antal kocsis és Demeter Mihály juhász összeverekedtek, s alaposan helyben hagyták egymást. Mint ma nekünk jelentik Bőszörményből, Demeter a verekedés közben kapott sérüléseibe belehalt.

— **Ócska könyvek.** Pár nap mulva kezdődnek az iskolai beírások. Lesz tolongás, főleg a középiskoláknál, amikből bizony édes kevés van. És a szülőknél gondot okoz újra, mit csináljanak a künrekedt nebulókkal. De gondot okoznak nekik a könyvek is. Középiskolai tankönyveink igen drágák. Alig pár ives könyvnek két-három korona az ára. Egy-egy felsőbb osztályu tanuló tankönyveink beszerzéséhez 50—60 korona kell. A középiskolai tankönyv e drágasága honosította meg nálunk az ócska tankönyvvásárlást. Hiába való volt az ovisok figyelmeltetése, milyen káros az ócska tankönyv, hogy mindenféle ragályos betegségnek a terjesztője: a szülő azt tekinti, hogy olcsóbban szerzi be, mintha ujonnan venné, tehát vásárolja a régi tankönyvet. Ez kettős okból hiba. Először a már említett higiénikus okok. Azok a piszkos lapok valóságos fertőző bacillustelep. De morális okok is szólnak a mellett, hogy a gyermek új tankönyvet kapjon. Mennyivel szívesebben ta-

A Magyar Király kávéházban

Ma és a következő napokon Magyarország legkiválóbb szalon-zenekara FÖLDESI SZERÉN k. a. hegedű-művész, Magyarország első igazgyömbös, Szabó Irén urhölgy zongoraművész 12 tagú zenekarával, Goldman A. karnagy a Nemzeti színház tagja közreműködésével **hangverseny**

Együttal tátor vagyok a n. 6. közönség b. figyelmét felhívni, méltóztassék zenekaromat meghallgatni, hol a legújabb magyar népdalok, operák, operettek, nyitányok, egyvelegek, angol és francia újdonságok, művészies összejátékkal adataknak elő. — Szabad bemenet. — Kezdeté este 8 órakor. — Szabad bemenet. —

A n. 6. közönség b. pártfogásáért esedezik tisztelettel **ERŐS JAKAB**, kérés.

nul az a gyermek a maga tiszta könyvéből, mint a mi más diák elnyűtt! Sok gyerekben meg van az udoor az ily tankönyv ellen, de nem mer szólai szüleinek, mert hisz szegények és nem tudnak új tankönyvet beszerezni neki. És a tanulás is bizonyára jobban esik új könyvből, mint régiből. Ideje volna tehát a minisztériumnak gondoskodnia arról, hogy középiskolai tankönyveink olcsóbbak legyenek és a szülő ne legyen kitéve a kiadó tankönyvüzorájának. Több nagyobb városban — a főkapitány tiltó rendelete folytán — már nem tartják meg a szokásos szeptember eleji könyvvásárt. Helyén való volna nálunk is beállítani ezt a könyvvásárt, a kollégium előtt.

— **Meghívó.** Mindazon szüleket és tanúgybarátokat, kik nyelviskolám és annak módszere iránt különösebben érdeklődnek, — ez uton meghívom a szeptember 2 ikán vasárnap délután 3 órákor az ev. ref. főiskola nyilvános olvasótermében tartandó francia és német magánvizsgálatokra. Rose M.

— **Betörők automobilon.** Az emberek semmilyen fájáj nem halad úgy a korrall, mint a betörők. Ők az elsőik mindig, akik a modern technika vívmányait a legjövendőbbben tudják felhasználni. Mintha csak minden találmány azért készült volna, hogy az ő céljait segítsék elő. Eppen azért nem okoz meglepetést ez az automobilon betörőkör, amelyet Londonból jelentenek: Essex grófságban, Braintree és Chelmsford között történt a betörőkörutazás, amelyet két gonosztevő követett el, a betörők Earlringben kezdtek dolgozni, ahol tanyákon, meg kocsimákban és boltokban próbáltak szerencsét, kevés eredménnyel, azután Leigh faluban betörték a templomba, megitták a szentelt bort és elvitték a szent kelyhet. Lyons Hallban betörték Tritton londoni bankár kastélyába, pedig az egész család otthon volt, de aludt. Innen sok mindent elloptak, de a nézies szekrényt nem tudták felleszteni. Chelmsford közelében. Valtsamban végződött az éjjeli körut, amelyen bizonyára sok zsákmányt szedett össze a két gezember.

x **Ötven koronát kap az, a ki nem tudja, hogy most Mentze Henrik ujdonság k áruháza Debrecenbe Kossuth-utca 4. szám alatt van.**

Sóvágó büntársai.

Letartóztatott gonosztevők.

Már a börtönben van Sóvágó János, a hírneves gonosztevő, akit a debreceni esküdtbírság életfogytig tartó fegyházra ítelt. A cinkostársak eddig szabadon jártak, de a törvény emerei már ráették a kezüket és úgy lehet, pár nap múlva kiderül a Méliusz téri rablógyilkosság minden részlete. Az ártatlanul megölt Kovács József kiontott vére a gyilkosok fejére száll.

Már a rablóbanda három tagja a börtönben van. Ezek a Sóvágó bűnperében tanúk voltak és pedig a Sóvágó mentő tanúi. Persze, ők is tagadnak mindent, akár csak mesterük, Sóvágó, aki még egyre abban reménykedik, hogy a kuria helyt ad semmiségi panaszának és a debreceni esküdtbírság ítéletét megsemmisíti.

Az eddigi nyomozás adatai szerint a rablóbandának 4 tagja volt: Sóvágó János bősörményi, Erdei Sándor hosszupályi, Siteri János monostorpályi, Mátyus Andrásné Szatmári Julianna, akit „Szép Juliiska” néven ismernek Hosszupályiban. Valamennyien fegyházviselt emberek.

Az elfogatásról és a nyomozás eddigi adatairól az alábbi tudósítást közli velünk hosszupályi tudósítónk:

Hosszupályi, augusztus 31.

E hó 26-án Gömörmegye egyik községéből levelet irt a Sóvágó-féle rablóbanda egyik tagjának, Erdei Sándornak a felesége a hosszupályi csendőrshöz. Glaser Béla csendőrvezető olvasta el a levelet, amely egész sereg bűnügyre vet világot. A levelet a halá-

los ágyán irta hatósági tanuk jelenlétében Erdeiné. Azt irta: nem tud addig meghalni, amíg férje és büntársai bűnről le nem rántja a leplet.

Ezután megírta a haldokló, hogy a bűdszentmihályi, a hajdubagosi határban a sebestanyai, a hosszupályi gyógyszerári rablásokat a férje, Sóvágó János, Siteri János és Szatmári Julianna követték el. A hosszupályi gyógyszerári rablásban az ura nem vett részt, mert félt, hogy felismerik, de ő mutatta meg a rablóknak, hogy merről törjenek be és amíg azok a pénzes fiókot kifosztották. Erdei az utcán vigyázott. Azt nem tudja, hogy a debreczeni Méliusz-téri rablógyilkosságban résztvett-e az ura, de azt tudja, hogy Sóvágó bandájának mindig a tagja volt.

Erdei 10 és fél évet töltött a fegyházban. A fia az apja szegénye miatt elköltözött Gömörmegyébe. A fia után ment aztán tavaly az édes anya is. Erdei, mikor felesége elhagyta, nyomban vadházasságra lépett régi szeretőjével, Szatmári Julissal, aki iránt Sóvágó is gyöngéd érzelmekkel viseltetett.

E hó 28-án Glázer Béla csendőrvezető elfogatta Erdei Sándort és szeretőjét, valamint Siteri Jánost is. Valamennyien tagadnak. A csendőrök megbilincselten szállították a banda tagjait Debrecenbe, ahol vizsgálati fogóságban vannak.

Az eltűnt büntárs.

Minden eddigi adat bizonyítani látszik, hogy a Méliusz-téri rablógyilkosságot Sóvágóval együtt ezek az emberek követték el. Erősíti ezt az is, hogy Sóvágó tanuként idéztette őket, hogy a gyanút is elhárítsák.

Rendkívül gyanús az is, hogy Sóvágó mindig azt állította, hogy az ő kalapját Mátyus vitte el, mikor egyszer vándorlóként nála járt Bősörményben; ez a Mátyus pedig nyomtalanul eltűnt kevéssel a Kerde kifosztása után.

Nem lehetetlen, sőt valószínű, hogy Mátyus, akinek felesége tagja a bandának, megtudta a bűnösök viselt dolgait s ezek félvén tőle, eltekett láb alól. Így aztán Sóvágó nyugodtan hivatkozhatott őre.

Annai bizonyos, hogy e fölötte szenzációs ügyben még érdekes leleplezések következnek s megtörténhetik, hogy a cinkostársak elfogása Sóvágót is beismerésre bírja.

TAVIRATOK.

Hadik gróf a kivándorlásról.

Budapest, augusztus 31. A „Budapesti Hirlap” egyik munkatársa a tegnapi nap folyamán beszélgetést folytatott gróf Hadik János belügyi államtitkárral, aki a kivándorlásról a következőket nyilatkozott: Ő a kormánynak a kivándorlás csökkentésére és korlátozására irányuló törekvését méltányolja s egyik legsürgősebb szükségnek tartja felderíteni azokat az eszközöket, melyek hivatva lesznek arra, hogy különösen az utóbbi időben oly nagy mértékű kivándorlást csökkentsek. Hangsúlyozta azonban az államtitkár azt is, hogy ez nem jelentené azt, mintha a kormány az egyéni szabadságot s a szabad költözködés jogát akarná korlátozni. Az tény, hogy a kivándorlást korlátozó rendszabályokat a legnagyobb szigorral fogja alkalmazni, de csak azokkal szemben, akikre nézve a kivándorlás tekintetében törvényes akadály áll fenn. Ő azt hiszi, hogy céltudatos gazdasági politikával a kormánynak lesz módjában olyan kereseti viszonyokat teremteni hazánkban, hogy népünk idehaza is megtalálja a gyarapodás és vagyonozódás feltételeit.

Horvátország és Bosznia egyesítése.

Zágráb, augusztus 31. A zágrábi közseggtanács legutóbbi ülésén határozatilag kimondotta, hogy a felségének boszniai tartózkodása alkalmával üdvözlő iratot nyújt át, melyben kéri, hogy Boszniát és Hercegovinát a monarchia annektálja és Horvát Szlavon Dalmát országokkal egyesítse. A horvát lapok különbözőfélelépen itélik meg a határozatot. Általában azonban nem tartják alkalmasnak arra, hogy túlságosan komolyan vegyák. Bosznia és Hercegovina bekebelezésének kérdése semmi esetre se olyan, mit a Starosavics párt taktikai fogásaival és a közseggtanácsi határozattal el lehetne intézni. A rezolucionista „Hrvatska” élesen megtagadja ezt a határozatot és azt mondja, hogy ez csak úgy jöhetett létre, hogy a közseggtanácsban a régi nemzeti párt hívei ültek.

Apponyi jászberényi utja.

Budapest, augusztus 31. Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter jászberényi utazásában változás állott be a terminus tekintetében, amennyiben nem szeptember 6-án, mint tervben volt, hanem nyolcadikán mond beszámolót Jászberényben. Ezt a változást szükségessé tette az a körülmény, hogy szeptember 6-án leplezik le a Washington-szobrot Budapesten és ezen az ünnepségen Apponyi okvetlenül jelen akar lenni.

A pártkörből.

Budapest, augusztus 31. A függetlenségi pártkörben serényen folynak az átalakítási munkálatok úgy, hogy szeptember második felében, amikor a politikai élet is megindul, a kö-helyiségek teljesen elkészülnek. A pártkörben ma este több képviselő és kültag járt fenn, akik között Kovács Ernő képviselő előadása nyomán sok szó esett a magyar esch barátokozásról. A képviselők közül ott voltak Gaál Sándor, Ugron Gábor, Leszkay Gyula, Nemes Bertalan, Kálossy József és még számosan.

A király a hadgyakorlatokon.

Teschen, augusztus 30. Ő felesége délután háromnegyed 6 órákor határtalan örömrivalgástól kísérve, Frigyes főherceggel oldalán, a kastélyhoz hajtatott, ahol a hadgyakorlatok vezetősége és az ehhez tartozó tábornoki kar foglalt állást, amelyhez Frigyes és Ferenc Ferdinánd főhercegek is csatlakoztak. Ő felesége a tábornokok mind-egyikével kezét szorított és azután a külföldi katonai attasékkal és hadgyakorlatok vezetősége többi tagjaival beszélt.

Teschen, augusztus 31. A király ma reggel hat órákor a friedeci ura hajtatóit, ahonnan nyolc kilométernyire lovon ment tovább, hogy a két lovashadosztály összekötését szemlélje. Az északi lovashadosztály parancsnoka Böhm-Ermolli vezérőrnagy, a déli Lónyay Albert vezérőrnagy. Ez utóbbi hadosztálynak egyik dandárát Ferenc Szalvator főherceg, a király veje vezényli. Ez a hadosztály volt a mai napon az érdeklődés középpontja. Este fél 8 órákor a tescheni férfidalegylet hódoló szerenádöt adott a felségének. Néhány perccel fél 8 óra előtt a király, Ferenc Ferdinánd és Frigyes főhercegek kíséretében megjelent a kastély erkélyén. E pillanatban sok ezer torokból hoch kiáltások hangzottak föl. Ő felesége ismétleten megköszönte a lelkes ovációt, melylyel a mai nap végződött.

Védekezés a forradalmárok ellen.

Magdeburg, augusztus 31. Pétervárról táviratozzák a „Magd. Ztg.”-nak, hogy Stolypin magához rendelte a vidéki nagyobb városok kormányzóit, megbeszélendő velük a terroristaellenes intézkedéseket. Elhatározták, hogy ahol gyilkosság történik, azonnal kihirdetik a hadállapotot. A vidékről aggasztó hírek érkeznek.

Közgazdaság.

A gabonaszállítás. A kereskedelemügyi kormány igen fontos intézkedéseket rendelt el a gabonaszállítványokra vonatkozólag. A miniszter ugyanis utasította az államvasutak igazgatóságát, hogy a Fiuméba, valamint általában a vámkülföldre rendelt gabonaszállítványokat és örleményeket — eltérőleg az üzletszabályzattól — soron kívül és első sorban továbbítsa. A magyar belforgalomban (Fiumét kivéve) és a magyar-osztrák forgalomban a k. e. r. kormányu teherárakra nézve (elő állatokat és romlandó árukat kivéve) azonban a felvétel és szállítási határidő iránt az üzletszabályzat 55. szakaszának 3. pontját fogják alkalmazni. Egyben elrendelte az államvasutak igazgatósága, hogy a díjzabálszerű rakodási határidő mindazokra az árukra nézve, melyek a mindenkor érvényes díjzabási határozományok szerint a felek által rakandók ki, vagy be, nappal órára szállítottak le. Ezek az intézkedések ma léptek életbe és visszavonásig maradnak érvényben. Ugyanakkor az előzőkor a vámkülföldre oly nagy mértékben irányultak a gabonaszállítványok, lényeges könyveseket jelentenek a fent elősorolt intézkedések.

Budapesti vágómarhavásár. St. Marx, augusztus 3. Felhajtás: Magyar ökör 987 darab, magyar tehén 606 darab, növendékmarha 24 darab, bivaly 172 darab, lóka 195 darab. Összesen: 1984 darab. — Eladási árak: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 84-94 koronáig, kivételesen 95 koronáig, közép minőség 72-82 koronáig, silányabb minőség 64-70 koronáig, magyar legelőmarha jobb minőségű 72-78 koronáig, silányabb minőség 58-70 koronáig. Tarka hizott ökör legjobb minőségű 86-96 koronáig, kivételesen 100 koronáig, középminőség 74-84 koronáig, silányabb minőség 62-72 koronáig. Beszni-i ökör legjobb minőségű 66-76 koronáig, kivételesen 80 koronáig, silányabb minőség 58-64 koronáig. Bika jobb minőségű 72-84 koronáig, silányabb minőség 62-70 koronáig. Bivaly 48-68 koronáig, kivételesen 63 koronáig. Magyar tehén 56-76 koronáig. Tarka tehén 58-86 koronáig, kivételesen 94 koronáig. Kicsontozni való marha 50-96 koronáig métermázsánként elősúlyban. A felehajtás mintegy 200 darabbal kisebb volt a multheténél, a vételkedv azonban nem változott, habár kevesebb idegen vevő jelent meg a vásáron. Elsőrendű minőségek árai 1-2 koronával métermázsánként emelkedtek, más minőségek árai szilárdak maradtak.

Budapesti szurómarhavásár. Aug. 31. Felhajtott 388 darab és borju (közte 17 darab rugott), 24 darab növendékmarha. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 104-111 fillérig, kivételesen 114 fillér, középminőségű élő borjúkért 92-102 fillérig, silány és rugott borjúkért 70-80 fillérig, növendékmarháért 50-80 fillérig kilogrammonként devonás nélkül. Az irányzat lanyhább volt, az árak 3-4 fillérral kilogrammonként csökkentek.

Köbányai sertésüzlet. Augusztus 31. Hizott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 112-113 fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 117-120 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm súlyban) 124-126 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 128-130 fillérig. II. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammig) 118-120 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogrammig) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig) — fillérig. Sertéselészám: 1906 augusztus 28-ik napján volt készlet 44.960 darab. 1906. augusztus 29-ik napján felhajtott — darab. 1906. augusztus 29-ik napján elszállított 223 darab. 1906. augusztus 30-ik napjára maradt készlet 44.747 darab. A hizott sertés elvételirányzata változatlan.

Hogény-Csarnok.

Viszonyok.

Első história.

Hajnaldótt. A villamos kocákat még nem indították, a langyos, rózsaszínű nyári reggelen nehezen indult meg a nagyvárosi élet. A közeli falvakból beérkezett, élelmi szerrel telerakott kocák lassan dőcögtek a vásárcsarnokok felé, tejes kocák, a reggel első fecskéi gyors vágatásban haladtak a széles gránitkocsás kocsúton. Az utcalámpák már nem égtek, de a reggelig nyitva tartott kávéházakban, mulató helyeken még égtek sápadt, homályos fényvel a lámpák.

Itt ott támolygó, felöltözkötte szegénykezve bebukolt lump éjszakai siettek hazafelé, cifra ruhás, erősen parfümözött leányok vihogva szaladgáltak ki be a két és és gyanús híri és kinézésű mulatóhelyekre.

Egyszerre csak egy ilyen sarkon levő kávéházból gyors szaladással jön ki egy kipirult arcú leány. Elegáns, suhogó selyem a ruhája, aranyzóka hajának a színe, szép szemének villogása valódi, szóval még megörizte az ilyen élet mellett is arra szépségének fide voltát.

Szaladt. Látszott rajta, hogy menekül valaki elől. Fejedelmi termet volt a amiatt végig futott a járdán, posztoló rendőr, későn hazajáró lump, baromi munkába siető munkás végigkötve néstek utána.

Nem szaladt messzire. A tulsó sarkon bérkocsi állomás volt, külön az olyan párok részére, kik ebben az időben akarnak elvonulni a büntanyárról. Odarohant az egyik úras fiakkorhoz, belevetette magát és a kocsisnak, akit bizonyára nagyon jól ismert, ezt kiáltotta oda ideges hangon:

— Hajts! Amilyen gyorsan csak tudsz.

A kocsis felugrott a bakra, lerántotta a kocsás takarót egyik lóva hátáról, mialatt hátrafordult szépséges utasához és nevetve kérdezte:

— Egyedül? Hova hajtsak?

A leány csaknem sirva fakadt, olyan dühbe jött.

— Hajts ha mondom! Haza, a lakásomra.

A kocsis elvégezte az előkészületeket, már éppen a lovak közé akart esapni ostorával, amit or ugyanazon az uton, amelyen a leány jött az imént, egy elegáns ur szaladt a kocsi felé. Világos, hogy a leány előle menekült.

(Folytatjuk.)

A

444-4-1.

Macson,

Józsa alatt

59. katasztrális hold (10³/₄ nyilas)

tanyabirtok

épületekkel felszerelve

október 1-től kezdve haszonbérbe

adó.

Felvilágosítást ad délután 3. és

5 óra között.

DR. DÓCZY EMIL ügyvéd.

Piacz-utca 7. sz. a.

Ilyen még nem volt soha!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával!

Nem nyereség esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,

(Sümechy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Megnyilt!

Megnyilt!

Merkler Soma

Piac u. 43. sz. alá

áthelyezett ernyőgyára,

ahol saját készítésű

női- és férfi ernyők

a legkényesebb igényeket is kielégítő
dus választékban kaphatók a legolcsóbb
449-12-1 rak mellett.

Javítások és áthuzások

olesón és pontosan eszközöltetnek,

Iskolai-idényre

gyermek ernyők 80 krtól feljebb.

Eladó

vagy bérbe kiadó

38 holdnyi termő föld,

melyben van szőlőre is
alkalmas hely, holdanként
1200, — ölivel 300 koro-
náért, haszonbérbe magyar
holdanként 16 korona. Cím

ZAKÁNY ISTVÁN Hagamér

(Bihar-megye.) 450-2-1.

P. Bánházán,

ÁLLOMÁS Ermihályfalva,

Bory Béla

urnál 445-3-1.

4700 darab kinagyolt

nyirta keréktalp

eladó százanként

20 koronáért.

Ing-Bluz Zefir ek

méter ára most

294-x 60. **23 kr.** 1.

Bosznay J. és Társa

divat-áruházában
Debreczen, Kossuth-utca 5. szám.

Diótörzsök

vétetnek Römer fornégyár által Bécs,
XII ik kerület. 485-3-3.

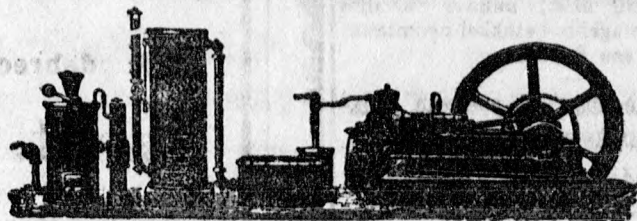
Fischer Adolf

ujjonnan épült házában azonnal kiadó:
nagy üzlet a földszinten,
félelmetli üzlethelyiség,
világos száraz sounterrain (pince)
helyiség 443-3-1.
NOV. 1-TŐL kiadó
két szoba, fürdő szobából álló
GARÇON lakás.

OSERS és BAUER motorgyár Budapest, Podmanicky-u. 18.

Ajánlja elsőrendűnek elismert legújabb szerkezetű szivógáz-generatoros motorait.
345-16-11.

Üzemköltség irán-
ként és lóerőnként
1 1/2-2 1/2-fillér. Ant-
racit, faszén, vagy
foksz tüzelésre egy
aránt alkalmas.

Legmeszebb menő
szavatosság!
Első rendű referenciák.
Kedvező fizetés
felvételek.

Benzin Motorok és lokomobilok szolid kivitelben.

Költségvetéssel és árjegyzékkel díjmentesen szolgálunk!

Visk-Várhegyi Acél-fürdő.

(Máramaros-megye.)

A verhovinai hegység legbájosabb, legkisebb részén van a **Visk-Várhegyi ACÉL-FÜRDŐ**. A legkiválóbb orvosi szaktekintélyek által elismert gyógyforrás, mely megszünteti a vérhiány mindennemű alakjait.

Kitűnő gyógyhatásának bizonyult a **Visk-Várhegyi Acél-forrás**. Különösen: a gége, légcső, tüdő, gyomor, bél és hólyag idült hurutjainak.

Biztos gyógyulást nyújt az aranyér, terméketlenség a női- és férfi- ivarszervek bajainak.

Kérjen prospektust a VISK-VÁRHEGYI fürdő igazgatóságától.

Igazgató: **BÓHM LAJOS.**

Visk-Várhegy Máramaros-megye legszebb részén fekszik, hegyekkel körülvéve. Levegője tiszta pormentes. — A fürdő vasúti állomása: **Bustyaháza**. Egy órányira Visk-Várhegytől. A t. fürdő vendégek kényelméről gondoskodik, a vasúti állomásonál kocsik állanak rendelkezésre. A vendégek állandó orvosi felügyelet alatt vannak. Pontos postajarat. Fényes vendéglői helyiségben kitűnő keresztény konyha. Penzió 6-8 korona személyenként. *Szigoruan kóser konyháról is gondoskodik van.* Olcsó, kényelmes lakásról azonkívül a fürdővendégek vendéglői ellátásáról is afürdőigazgatóság gondoskodik. Gyönyörű, festői kirándulási helyek.

Kérjen prospektust!

DEBRECZEN és HAJDUMEGYE

egyetlen **délután** megjelenő napilapja

DEBRECZEN

Hirdetésekre

legalkalmasabb és legmegbízhatóbb. Biztos eredmény.

APRÓ HIRDETESEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szó 3 fillér vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levegővel tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Haszonbérbeadó hirdék

A szevesen 19 nyilas tanyával épületekkel ellátott földbirtok 1906. október 1-től kezdve haszonbérbe adó. Értekezhetni Dr. Márton Kálmán Piac utca 44 szám alatt. 397-x-1.

Csemege szállót

ajánlok kereskedők és magán fogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szálló kivétel Debrecen. Telefon 294. 427-20-2.

Kisebb fajta

kiadás hordó megvételeire kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Tankönyvek az

összes fiú és leányiskolák részére fél áron kaphatók Harmathy Pál könyvkereskedésében Füvészkert u. 14. Irászerkesztés választásban legolcsóbban beszerezhető. Telefon 374. 434-10-1.

Eladó

egy B 8-as magy. Állami és egy B 6-os gazdasági gézecséplő garnitúra elevátorral. Mindkettő 6 ik éves, teljesen jókarban, közvetítő díjaztatnak. Perpóth Ferenc, Balkány. 444-1-1.

Az iskolai év kezdete alkalmából ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe;

Fiú és Férfi ingek, lábravalók, harisnyák, nyakkendők, paplanok, matrácok és flanel takarók

nagy választékban.

Feltűnő olcsó szabott árakhoz.

SZABÓ LAJOS FIAI

Vászon, Divat és Szőnyegáruház
DEBRECZEN, ROZSA-UTCZA.

432-x-8

Iskolás

gyermek részére: kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matrácok, pokrócok, flanel takarók és ágycserítők legnagyobb választékban és legjutányosabb árakon kaphatók.

Kardos László

vászon, fehérnemű és kelengye üzletében

Debrecen, Kossuth-utca 9.

428-5-4

Alapított 1831. évben.

Figyelmeztetés!

A debreczeni vaskereskedők közös elhatározás folytán **szept. 1-étől jövő év május hó 1-ig** minden vasárnap, kivéve a vásárvasárnapokat üzleteiket zárva tartják. — A vevő közönség kéri, hogy szükségleteit hétköznapokon eszközölje.

A debreczeni vaskereskedők.

Világszerte híres a borszéki gyógy-borviz.

A „főkuti“ gyógy-borviz a legkellemesebb italu, legszénsavasabb üdítő ásványvíz, úgy magában mint borral és gyümölcs szörpökkel vegyítve. A „Kossuth-kuti“ gyógy-borviz kitűnő összetételű alkalikus vasas savanyúvíz, gazdag vas és niész tartalmánál fogva igen jó hatással van a vérszegénységre minden neműben, továbbá az angol görvély kóroknál. A „Boldizsár kuti“ gyógy-borviz nemcsak kiválóan üdítő élvezeti víz, de kitűnő sikerrel használtatik a vese, húgy hólyag és köszvény bántalmak ellen, a légző és emésztő szervek hurutainál, vizeleti nehézségeknél, megakadályozza a húgyhomok lerakódását.

Nagy lithum tartalma. Húgyhajtó hatása. Szénsav dús. Csira (bacillus) mentes.

Borszéki gyógyfürdő.

A ki sulyt helyez arra hogy egészsége, ifjui frissasége megmaradjon, az jőjjön Borszékre az egészségének, ujjászületésének a forrásaihoz. **Gyógyító tényezők Borszéken:** Magas fekvés (900 méter magasan fekszik a nyolcöserdőben). Tiszta portól mentes levegő. Szénsavban gazdag vasas ivóforások. Szénsavval telített hideg lobogó fürdők, kitűnő vasas lápfürdők, melegített szénsavas kádfürdők, hideg vízzel gyógyító intézet, masszáz, villamozás, tej és savókúra, terainkúra. Villamvilágítás. **Prospektusokkal,** felvilágítással szivesen szolgál a fürdőigazgatóság Borszék (Csikmogyos) Naponta Dédáról — Borszékre kényelmes gyorskocsijárat. Utazás 6 óra Autóbil járati. Kapható Debreczenben: Klein Ignác urnál, továbbá minden nagyobb fűszer üzletben, nevezetesebb szálló-, kávéház- és vendéglőben. Utolsó vasut állomás Deda. Posta, távirida és telefon helyben.

A szépség egyik főkelléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÊME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crême egy rendkívül finom, kellemes sikkosságu, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-12 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőriisztálanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdéséget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer. Leglényegesebb előnye, hogy higany-olajot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit-zappan 70 fill., — Margit-póder K 1.20, — Margit-fogpep 1 K. — Arcvix 1 Kor.

Készíti: **Földes Kelemen** gyógyszerész ARADON. 176-10-10

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog. Steiner Manó, Mihalovits J., Muraközy László, Szilcz Ferenc gyógyszerészeknél.

B. Hamisítványoktól óvakodjunk.

Utazatoktól óvakodjunk.